

विविध पाटबंधारे विकास महामंडळांमधील सुधारित
प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव, सिंचन क्षमता व सिंचित
क्षेत्र यांची तपासणी करण्याकरिता विशेष चौकशी
समिती स्थापन करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र. सुप्रमा २०१२/(७१८/२०१२)/मोप्र-२

जलसंपदा विभाग,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१२

प्रस्तावना:-

मोठ्या, मध्यम व लघु प्रकल्पांना मूळ प्रशासकीय मान्यता अथवा सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याचे अधिकार महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमावलीच्या परिच्छेद १३२ ते १३४ नुसार शासनास आहेत. महाराष्ट्र कृष्णा खोरे अधिनियम १९९६ कलम १९ (१) अन्वये महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळास मूळ प्रशासकीय मान्यता अथवा सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे अधिकार देण्यात आले होते. त्याच धर्तीवर तापी पाटबंधारे विकास महामंडळास देखील त्या महामंडळाचा अधिनियम १९९७ मधील कलम १९ (१) अन्वये मूळ प्रशासकीय मान्यता अथवा सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे अधिकार प्रदान करण्यात आलेले होते.

२. मा. राज्यपाल महोदयांनी डिसेंबर, २००१ मध्ये अनुशेष निर्मूलनार्थ दिलेल्या निदेशास अनुसरून, सर्व पाटबंधारे विकास महामंडळांना मूळ प्रशासकीय मान्यता अथवा सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याविषयी समान अधिकार देण्याबाबत विधी मंडळाच्या दोन्ही सभागृहामध्ये सन २००२-०३ मध्ये अधिवेशानामध्ये प्रदीर्घ चर्चा झाल्यानंतर जलसंपदा विभागाच्या शासन निर्णय दि. ४/१२/२००३ नुसार सर्व सिंचन महामंडळांना मूळ प्रशासकीय मान्यता अथवा सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार देण्यात आले आहेत. त्यामध्ये वेळोवेळी बदल होत गेले आहेत.

कृ.मा.प.

३. जलसंपदा विभाग तसेच विविध महामंडळांच्या कार्यसिध्दी लेखा परिक्षण (Performance Audit) मध्ये सुधारित प्रशासकीय मान्यता, निर्मित सिंचन क्षेत्र व प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्राबाबत महालेखापालांमार्फत वेळोवेळी शेरे उपस्थित करण्यात आले आहेत. तसेच प्रकल्पांच्या वाढत्या किंमतीबाबत शासनास काही निवेदने प्राप्त झाली आहेत. त्या अनुषंगाने प्रकल्पांच्या वाढत्या किंमती, निर्मित सिंचन क्षमता व प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र यातील तफावतीची कारणमिमांसा याची तपासणी करण्याकरीता विशेष चौकशी समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

(१) विविध महामंडळांमधील सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेल्या मोठ्या, मध्यम व लघु प्रकल्पांचे सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव, तसेच निर्मित सिंचन क्षमता व प्रत्यक्ष सिंचन क्षेत्र याची तपासणी करण्याकरीता मा. डॉ. माधवराव चितळे, जलतज्ञ, माजी सचिव, जलसंसाधन, मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे अध्यक्षतेखाली “विशेष चौकशी समिती” नियुक्त करण्यात आली आहे. सदर समितीमध्ये खालीलप्रमाणे सदस्य असतील.

(१) श्री. ए.के.डी.जाधव, सेवानिवृत्त अ.मु.स. (वित्त) महाराष्ट्र शासन तथा अध्यक्ष, म.ज.नि.प्रा., मुंबई

(२) श्री. कृष्णा लव्हेकर, सेवानिवृत्त आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य

(३) श्री. वि.म.रानडे, सेवानिवृत्त सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, महाराष्ट्र शासन

सदर समितीचे मुख्यालय वाल्मी, औरंगाबाद येथे असेल. समितीने आपला अहवाल ६ महिन्यात शासनास सादर करावा.

(२) सदर समितीची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे राहिल.

२.१ निर्मित सिंचन क्षमता व प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र तसेच बिगर सिंचन पाणी वापर याची तपासणी करणे, प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्रापैकी विहिरीद्वारे, शेततळ्यांद्वारे, जलसंधारण विभागामार्फत व जलसंपदा विभागामार्फत प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र कमी असण्याची कारणे तपासणे

//३//

- २.२ महामंडळांनी सुधारित प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या प्रकल्पांच्या किंमतीतील वाढ व त्याची कारणे प्रचलित नियम व अधिकारानुसार सुसंगत असल्याची तपासणी करणे
- २.३ प्रकल्पांच्या विलंबांच्या कारणांची तपासणी करणे
- २.४ मूळ प्रशासकीय मान्यतेच्या तुलनेत प्रकल्पांच्या व्याप्तीमध्ये झालेल्या बदलाची कारणमिमांसा तपासणे व अशा व्याप्ती बदलामुळे किंमतीत झालेल्या वाढीची तपासणी करणे
- २.५ उपसा सिंचन योजनांची उपयुक्तता वाढविण्यासाठी उपाययोजना सुचविणे
- २.६ जलसंपदा विभागातील प्रकल्प कामांच्या गुणवत्ता वाढीसाठी (Quality Enhancement) उपाययोजना सुचविणे
- २.७ प्रकल्प ठरलेल्या मुदतीत व खर्चात पूर्ण करण्याकरिता उपाययोजना सुचविणे
- २.८ सिंचन क्षेत्रात वाढ होण्यासाठी उपाययोजना सुचविणे
- २.९ सदर चौकशीत अनियमितता झाल्याचे आढळल्यास त्याबाबत जबाबदारी निश्चित करणे व योग्य कारवाई सुचविणे
३. सदर समितीस आवश्यक ती माहिती व सुविधा महामंडळाच्या कार्यकारी संचालकांकडून उपलब्ध करून दिली जाईल.
४. समिती सदस्यांचे मानधन, अन्य सुविधा व कर्मचाऱ्यांविषयीचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र.२०१३०१०३१२०९४७०८२७ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल, यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

वि. गिराज
(व्ही. गिरिराज),
प्रधान सचिव (जलसंपदा)